

Київський університет імені Бориса Грінченка  
Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти  
Кафедра практичної психології



«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та  
навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

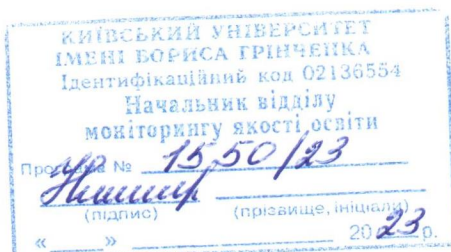
2023р.

## РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

### Психосоматика

для студентів

галузі знань	_____
спеціальності	<u>053 Психологія</u>
освітнього рівня	<u>другого (магістерського)</u>
освітньої програми	<u>053.00.02 Практична психологія</u>
спеціалізації	_____



Київ – 2023

**Розробники:**

Вікторія ЛЕВЧЕНКО, кандидат філософських наук, доцент кафедри практичної психології.

**Викладачі:**

Вікторія ЛЕВЧЕНКО, кандидат філософських наук, доцент кафедри практичної психології.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри практичної психології.

Протокол від 28.08.2023 р. № 6.

Завідувач кафедри \_\_\_\_\_ (Олена ЛИТВИНЕНКО)  
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 053.00.02  
Практична психологія

(назва освітньої програми)

28.08.2023 р.

Керівник освітньої програми \_\_\_\_\_ (Ольга ЛОЗОВА)  


Робочу програму перевірено

01.09.2023 р.

Заступник директора/декана \_\_\_\_\_ (Роман ПАВЛЮК)  


Пролонговано:

на 20\_\_/20\_\_ н.р. \_\_\_\_\_ (\_\_\_\_\_), «\_\_» 20\_\_ р., протокол № \_\_\_\_  
(підпис) (ПІБ)

на 20\_\_/20\_\_ н.р. \_\_\_\_\_ (\_\_\_\_\_), «\_\_» 20\_\_ р., протокол № \_\_\_\_  
(підпис) (ПІБ)

на 20\_\_/20\_\_ н.р. \_\_\_\_\_ (\_\_\_\_\_), «\_\_» 20\_\_ р., протокол № \_\_\_\_  
(підпис) (ПІБ)

на 20\_\_/20\_\_ н.р. \_\_\_\_\_ (\_\_\_\_\_), «\_\_» 20\_\_ р., протокол № \_\_\_\_  
(підпис) (ПІБ)

## 1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	Обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	5 / 150	
Курс	1	1
Семестр	2	2
Кількість змістових модулів з розподілом:	5	
Обсяг кредитів	5	5
Обсяг годин, в тому числі:	150	150
Аудиторні	40	20
Модульний контроль	10	-
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	100	130
Форма семестрового контролю	залік	залік

## 2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – забезпечити майбутніх психологів знаннями з різних напрямків психологічної допомоги, які використовуються при психологічній допомозі людям з психосоматичними розладами; удосконалити практичні уміння та навички студентів з питань психодіагностики, призначення адекватної психологічної допомоги клієнтам з психосоматичними розладами; активізувати особистісний та творчий потенціал майбутнього фахівця.

053.00.02 Практична психологія підготовки за другим (магістерським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 053 Психологія, дисципліна «Психосоматика» забезпечує формування таких **загальних та спеціальних компетентностей**:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.

СК3. Здатність обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.

СК4. Здатність здійснювати практичну психологічну діяльність з використанням науково верифікованих методів та технік.

СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.

СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

СК11. Здатність розробляти та впроваджувати психотерапевтичні та адаптаційні програми, спрямовані на відновлення психологічного і психічного здоров'я громадян у післякризовий період.

Відповідно до Освітньо-професійної програми 053.00.02 Практична психологія підготовки за другим (магістерським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 053 Психологія, дисципліна «Психосоматика» забезпечує оволодіння такими **програмовими результатами навчання**:

РН1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

РН5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

РН6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотний зв'язок, оцінювати якість.

РН8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.

РН9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

РН11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

### 3. Структура навчальної дисципліни.

#### Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	У с ь о г о	Розподіл годин між видами робіт						Сам ості йна
		Аудиторна:						
		Л ек ці ї	С е мі на р и	П ра кт и ч ні	Л аб ор ат ор ні	Ін д ив ід у аль ні		
<b>Змістовий модуль I «Методологічні засади психосоматики»</b>								
Тема 1. Загальні питання психосоматики. Психосоматичні співвідносини.	15	2	-	2	-	-	11	
Тема 2. Теоретичні положення та концепції, що пояснюють психосоматичні захворювання.	15	2	-	2	-	-	11	
Модульний контроль	2							
Разом	32	4	-	4	-	-	22	
<b>Змістовий модуль II «Основи діагностики та психотерапії психосоматичних розладів»</b>								
Тема 3. Особливості психосоматичних розладів. Методи їх діагностики.	15	2	-	2	-	-	11	
Тема 4. Особливості терапії психосоматичних розладів. Напрямки й методи психотерапії.	15	2	-	2	-	-	11	
Модульний контроль	2							
Разом	32	4	-	4	-	-	22	
<b>Змістовий модуль III «Психотерапія психосоматичних захворювань органів дихання та серцево-судинної системи»</b>								
Тема 5. Терапія психосоматичних захворювань органів дихання	15	2	-	2	-	-	11	
Тема 6. Терапія психосоматичних захворювань серцево-судинної системи та головного болю.	15	2	-	2	-	-	11	
Модульний контроль	2							
Разом	32	4	-	4	-	-	22	
<b>Змістовий модуль IV «Психотерапія розладів харчової поведінки та психосоматичних захворювань травного тракту»</b>								
Тема 7. Особливості терапії розладів харчової поведінки.	15	2	-	2	-	-	11	
Тема 8. Особливості терапії психосоматичних захворювань травного тракту.	15	2	-	2	-	-	11	
Модульний контроль	2							
Разом	32	4	-	4	-	-	22	
<b>Змістовий модуль V «Психотерапія захворювань ендокринної системи»</b>								
Тема 9. Особливості терапії захворювань ендокринної системи (цукровий діабет, гіпотеріоз, гіпертеріоз).	20	4	-	4	-	-	12	
Модульний контроль	2							
Разом	22	4	-	4	-	-	12	
Усього	150	20	-	20	-	-	100	

## Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	У с ь о г о	Розподіл годин між видами робіт						Сам ості йна
		Аудиторна:						
		Л ек ці ї	С е мі на ри	П ра кт и ч ні	Л аб ор ат ор ні	Ін д ив ід уа ль ні		
<b>Змістовий модуль I «Методологічні засади психосоматики»</b>								
Тема 1. Загальні питання психосоматики. Психосоматичні співвідносини.	16	2	-	-	-	-	14	
Тема 2. Теоретичні положення та концепції, що пояснюють психосоматичні захворювання.	16	-	2	-	-	-	14	
Модульний контроль								
Разом	32	2	2	-	-	-	28	
<b>Змістовий модуль II «Основи діагностики та психотерапії психосоматичних розладів»</b>								
Тема 3. Особливості психосоматичних розладів. Методи їх діагностики.	16	2	-	-	-	-	14	
Тема 4. Особливості терапії психосоматичних розладів. Напрямки та методи психотерапії.	16	-	2	-	-	-	14	
Модульний контроль								
Разом	32	2	2	-	-	-	22	
<b>Змістовий модуль III «Психотерапія психосоматичних захворювань органів дихання та серцево-судинної системи»</b>								
Тема 5. Терапія психосоматичних захворювань органів дихання	16	2	-	-	-	-	14	
Тема 6. Терапія психосоматичних захворювань серцево-судинної системи та головного болю.	16	-	2	-	-	-	14	
Модульний контроль								
Разом	32	2	2	-	-	-	22	
<b>Змістовий модуль IV «Психотерапія розладів харчової поведінки та психосоматичних захворювань травного тракту»</b>								
Тема 7. Особливості терапії розладів харчової поведінки.	16	2	-	-	-	-	14	
Тема 8. Особливості терапії психосоматичних захворювань травного тракту.	16	-	2	-	-	-	14	
Модульний контроль								
Разом	32	2	2	-	-	-	22	
<b>Змістовий модуль V «Психотерапія захворювань ендокринної системи»</b>								
Тема 9. Особливості терапії захворювань ендокринної системи (цукровий діабет, гіпотеріоз, гіпертеріоз).	22	2	2	-	-	-	18	
Модульний контроль								
Разом	22	2	2	-	-	-	18	
Усього	150	10	10	-	-	-	130	

#### **4. Програма навчальної дисципліни**

### **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I «МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПСИХОСОМАТИКИ»**

#### **Лекція 1. Загальні питання психосоматики. Психосоматичні співвідносини.**

Психосоматика. Історія виникнення. Визначення основних понять. Предмет, мета та завдання дисципліни. Зв'язок з іншими галузями науки. Психосоматичні теорії і моделі. Сучасні уявлення про психосоматичні захворювання. Роль психосоматики у формуванні сучасних уявлень про єдність соматичного і психічного.

Основні поняття теми: психосоматика, психосоматичні захворювання, функціональні розлади, конверсійні розлади, психосоматози, «чиказька сімка психосоматичних захворювань».

#### **Лекція 2. Теоретичні положення та концепції, що пояснюють психосоматичні захворювання.**

Джерела емоційно-обумовлених (психосоматичних) захворювань. Психоаналітичні концепції психосоматичної медицини. Модель відмови від віри в майбутнє Д. Енгеля та А. Шмале. Модель початкового порушення М. Балінта. Теорія «надбаної безпорадності» М. Селігмана. Модель алекситимії. Теорія «Часткового самогубства» за К. Меннінгером. Теорія стресу Кенона та Г. Сельє. Теорія відношень В.М. М'ясищева.

Основні поняття теми: профілі особистості, надбана безпорадність, алекситимія, стрес, десоматизація, ресоматизація, перша лінія оборони, захист другого ешелону.

**Практичне заняття 1.** Психосоматика в нормі і патології. Фактори в генезі психосоматичних розладів що сприяють виникненню психосоматичних розладів (2 год).

**Практичне заняття 2.** Теоретичні положення та концепції, що пояснюють психосоматичні захворювання (2 год.).

### **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II «ОСНОВИ ДІАГНОСТИКИ ТА ТЕРАПІЇ ПСИХОСОМАТИЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ»**

**Лекція 3. Особливості психосоматичних розладів. Методи їх**

## **діагностики.**

Особливості діагностики психосоматичних розладів. Основні психосоматичні симптоми та синдроми. Особливості застосування методів діагностики в різний віковий період. Діагностична бесіда. Мета та завдання діагностичної бесіди. Планування, структура змісту, питання що мають сприяти діагностиці психосоматичного порушення, умови проведення.

Діагностична бесіда. Алгоритм проведення. Психологічні тести в психосоматичній практиці. Торонтська алекситимічна шкала. Проективні методики. Особистісні опитувальники. Тести для виявлення різних форм психічних розладів (тривожних, депресивних та інші).

Основні поняття теми: стрес, копінг-стратегії, алекситимія, тривожні, депресивні розлади, алекситимічна шкала, проективні методики, особистісні опитувальники, техніка «асоціативного анамнезу».

## **Лекція 4. Особливості терапії психосоматичних розладів. Напрямки та методи психотерапії.**

Загальні питання терапії психосоматичних пацієнтів. Внутрішня картина хвороби. Типи емоційного відношення хворих до своєї хвороби. Психогенез. Нозогенії (психогенні реакції) при психосоматичних захворюваннях. Класифікації та клінічна картина різних варіантів нозогеній. Символдрама (метод кататимного переживання образів). Арт-терапія. Тілесно-орієнтована психотерапія. Психодрама. Сімейна психотерапія.

Основні поняття теми: внутрішня картина хвороби, нозогенії, гіпернозогнозія, гіпнозогнозія, психотерапія, внутрішній конфлікт, умовна вигода, глибинно-психологічні методи, методи орієнтовані на симптом і модифікацію поведінки, символдрама, тілесно-орієнтована психотерапія.

**Практичне заняття 3.** Особливості психосоматичних розладів. Методи їх діагностики (2 год.).

**Практичне заняття 4.** Особливості терапії психосоматичних розладів. Методи й техніки психологічної допомоги дорослим і дітям з психосоматичними захворюваннями (2 год.)

## **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III «ПСИХОТЕРАПІЯ ПСИХОСОМАТИЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ОРГАНІВ ДИХАННЯ ТА СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ»**

### **Лекція 5. Терапія психосоматичних захворювань органів дихання.**

Картина особистості при бронхіальній астмі. Особливості психотерапії



при бронхіальній астмі.

Основні поняття теми: нуклеарний конфлікт, специфічне ставлення, гомеостаз, гіпносуггестивна терапія, аутогенне тренування, дихальна терапія, аутогенне тренування.

### **Лекція 6. Терапія психосоматичних захворювань серцево-судинної системи та головного болю.**

Картина особистості. Особливості застосування методів психотерапії при захворюваннях серцево-судинної системи та головному болю (головний біль напруги, мігрень).

Основні поняття теми: імпульсивні, адаптивні, регресивні, синдром понадкомпенсації, синдром краху, синдром гіперактивності, релаксація, головний біль напруги, мігрень, терапія сфокусована на вирішенні, символдрама, арт-терапія, креативна візуалізація, сімейна психотерапія.

**Практичне заняття 5.** Терапія психосоматичних захворювань органів дихання Терапія психосоматичних захворювань серцево-судинної системи та головного болю (2 год.)

**Практичне заняття 6.** Психосоматика опорно-рухового апарату (2 год.)

## **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV «ПСИХОТЕРАПІЯ РОЗЛАДІВ ХАРЧОВОЇ ПОВЕДІНКИ ТА ПСИХОСОМАТИЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ТРАВНОГО ТРАКТУ»**

### **Лекція 7. Особливості терапії розладів харчової поведінки.**

Нервова анорексія і булімія, ожиріння, орторексія. Картина особистості. Психосоматичні особливості. Методи психотерапевтичної роботи.

Основні поняття теми: анорексія, булімія, ожиріння, орторексія, фрустрація при втраті об'єкта любові, соціальні стереотипи сприйняття тіла, феномен «екстернальної» їжі, гіперкомпенсація, фрустрація при втраті об'єкта любові.

### **Лекція 8. Особливості терапії психосоматичних захворювань травного тракту.**

Особливості особистості з захворюваннями шлунково-кишкового тракту. Виразка шлунку і дванадцятипалої кишки, закріпи та емоційні діарея, «синдром подразненої кишки», виразковий коліт і хвороба Крона, порушення ковтання. Психологічні особливості особистості та передумови виникнення й прояви нервової анорексії, булімії, ожиріння. Особливості діагностики, психотерапії та психокорекції. Профілактика виникнення вище зазначених

розладів. Картина особистості. Психосоматичні особливості. Методи психотерапевтичної роботи.

Основні поняття теми: застрягаюча особистість, аутогенне тренування, символдрама, арт-терапія, креативна візуалізація, терапія сфокусована на вирішенні, сімейна психотерапія.

**Практичне заняття 7.** Особливості діагностики, психотерапії та психокорекції розладів харчової поведінки (2 год.)

**Практичне заняття 8** Особливості діагностики, психотерапії та психокорекції психосоматичних захворювань травного тракту (2 год.).

## **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V «ПСИХОТЕРАПІЯ ЗАХВОРЮВАНЬ ЕНДОКРИННОЇ СИСТЕМИ»**

**Лекція 9. Особливості терапії захворювань ендокринної системи (4 год.).**

Захворювання ендокринної системи: цукровий діабет, гіпертеріоз, гіпотеріоз та інш. Картина особистості. Особливості застосування методів психотерапії.

Основні поняття теми: надія на досягнення, фруструюча боротьба, відмова від досягнення, готовність до боротьби або втечі, гіперглікемія.

**Практичне заняття 9.** Психосоматика ендокринної системи, захворювань шкіри (2 год.).

**Практичне заняття 10.** Психосоматика гінекологічних захворювань (2 год.).

### **6. Контроль навчальних досягнень**

### 6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів (денна форма)

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		Модуль 5	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Відвідування семінарських занять	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Відвідування практичних занять	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Робота на семінарському занятті	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Робота на практичному занятті	10	2	20	2	20	2	20	2	20	2	20
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	1	5	1	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<b>Разом</b>		<b>9</b>	<b>59</b>	<b>8</b>	<b>54</b>	<b>8</b>	<b>54</b>	<b>8</b>	<b>54</b>	<b>8</b>	<b>54</b>
<p>Розрахунок коефіцієнта: <math>275: 60 = 4,58</math>; <math>K = 4,58</math></p> <p>Максимальна кількість балів: 275</p>											

## 6.2. Система оцінювання навчальних досягнень студентів (заочна форма)

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		Модуль 5	
		кількість кісток	максимальна кількість балів	кількість кісток	максимальна кількість балів	кількість кісток	максимальна кількість балів	кількість кісток	максимальна кількість балів	кількість кісток	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Відвідування семінарських занять	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Відвідування практичних занять	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Робота на практичному занятті	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Робота на семінарському занятті	10	1	10	1	10	1	10	1	10	1	10
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	1	5	1	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Виконання ІНДЗ	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<b>Разом</b>		5	22	4	17	4	17	4	17	4	17
Розрахунок коефіцієнта: $90: 60 = 1,5$ ; $K = 1,5$											
Максимальна кількість балів: 90											

## 6.2.Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

### Самостійна робота студентів до Модулю 1.

1. Створіть порівняльну таблицю «Теорії виникнення психосоматичних розладів», з пунктами: назва теорії, її засновники, основні терміни, ключові положення.

2. Проаналізуйте, як поведінка Чайки Джонатан описана в книзі Р. Баха «Чайка Джонатан Лівінгстон» може вплинути на розвиток та перебіг психосоматичних захворювань? Якби це була людина, до якого особистісного профілю вона б відносилась (А,В...) ? Читайте за посиланням: <https://www.ukrlib.com.ua/world/printit.php?tid=1738>

### Самостійна робота студентів до Модулю 2.

Розробіть схему (інтелектуальну карту) факторів в генезі психосоматичних розладів, що сприяють виникненню психосоматичних розладів у дітей. Підберіть методики для вивчення психосоматичних розладів в дитячому віці.

### Самостійна робота студентів до Модулю 3.

Заповніть наступну таблицю прикладами з досвіду застосування методів при бронхіальній астмі, при захворюваннях серцево-судинної системи, головному болю та при захворюваннях опорно-рухового апарату. Зробіть порівняльний аналіз застосування методів та технік при вищезазначених видах психосоматичних захворювань

Методи психотерапії	Особливості їх використання в терапії психосоматичних розладів
1. Символдрама	
2. Арт-терапія	
3.	
4.	

### Самостійна робота студентів до Модулю 4.

Створіть коротке резюме та опорну схему (інтелект-карту) для своєї відповіді на питання теми 7 або 8: Особливості діагностики, психотерапії та психокорекції психосоматичних захворювань травного тракту. Напрямки та методи психотерапії порушень харчової поведінки Профілактика виникнення розладів харчової поведінки.

### Самостійна робота студентів до Модулю 5.

Створіть коротке резюме та опорну схему (інтелект-карту) для дискусії з питань теми 9: Особливості психотерапії захворювань ендокринної системи (цукровий діабет, гіпертеріоз, гіпотеріоз), захворювань шкіри та

гінекологічних захворювань (2 год.).

### Критерії оцінювання:

1. Подана студентом робота повністю відповідає поставленому завданню – 2 б.
2. Всі завдання самостійної роботи виконані повністю – 1 б.
3. В роботі виконано глибокий аналіз інформації – 1 б.
4. Робота подана на перевірку вчасно – 1 б.

### 6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Формою модульного контролю є тестові завдання. За кожен правильну відповідь на завдання студент отримує один бал. Максимальний бал за модульну контрольну роботу – 25 балів

### 6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання - залік.

Форма проведення семестрового контролю – залік.

### 6.5 Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

**7. Навчально-методична картка дисципліни «Психосоматика» (денна форма навчання)**

Всього: 150 год. 5 кредитів ECTS, з них: лекції – 20 год., практичні заняття – 20 год., МКР – 10 год., самостійна робота – 100 год.

Вивчення навчальної дисципліни завершується заліком.

Змістовні модулі	Модуль 1 Методологічні засади психосоматики		Модуль 2 Основи діагностики та терапії психосоматичних розладів		Модуль 3 Психотерапія психосоматичних захворювань органів дихання та серцево-судинної системи		Модуль 4 Психотерапія при розладах харчової поведінки при захворюваннях травного тракту		Модуль 5 Психотерапія при захворюваннях ендокринної системи	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Кількість балів за модуль	59 балів		54 балів		54 балів		54 балів		54 балів	
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Теми лекцій	Загальні питання психосоматики. Психосоматичні і співвідносини.	Теоретичні положення та концепції, що пояснюють психосоматичні захворювання.	Особливості психосоматичних розладів. Методи їх діагностики	Особливості терапії психосоматичних розладів. Напрямки та методи психотерапії.	Терапія психосоматичних захворювань органів дихання	Терапія психосоматичних захворювань серцево-судинної системи та головного болу.	Особливості терапії розладів харчової поведінки	Особливості терапії психосоматичних захворювань травного тракту	Особливості терапії захворювань ендокринної системи (4 год.).	
Лекції	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	
Практичні	1	1	2-4	5-6	7-8	9-10	11-12	13		
Теми практичних занять	Загальні питання психосоматики. Психосоматичні співвідносини. (10	Теоретичні положення та концепції,	Особливо сті психосоматичних розладів.	Особливо сті терапії психосоматичних	Терапія психосоматичних захворювань	Терапія психосоматичних захворювань	Особливо сті терапії розладів харчової	Особливо сті терапії психосоматичних	Особливо сті терапії захворювань ендокринної	

+1 бал)	що пояснюють психосоматичні захворювання (10+1 бал)	Методи їх діагностики ки. (10+1 бал)	розладів. Напрямки та методи психотерапії (10 + 1 бал)	ань органів дихання. (10+1 бал)	ань серцево-судинної системи та головного болю. (10+1 бал)	поведінки (10+1 бал)	захворювань травного тракту. (10+1 бал)	системи, захворювань шкіри та гніркологічних захворювань. (20+2 бали)
Поточний контроль	МКЗ-1 (25 балів)	МКЗ-1 (25 балів)	МКЗ-1 (25 балів)	МКЗ-1 (25 балів)	МКЗ-1 (25 балів)	МКЗ-1 (25 балів)	МКЗ-1 (25 балів)	МКЗ-1 (25 балів)
Самостійна робота	10 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
Усього балів	43	77	66	60				
	Загальна сума балів за семестр – 60 балів (275 балів, застосовується коефіцієнт 4.58). Екзамен – 40 балів. Усього за курс – 100 балів.							

### 7. Навчально-методична картка дисципліни «Психосоматика» (заочна форма навчання)

Всього: 150 год. 5 кредитів ECTS, з них: лекції – 10 год., практичні заняття – 10 год., самостійна робота – 130 год.

Вивчення навчальної дисципліни завершується заліком.

Змістовні модулі	Модуль 1 Методологічні засади психосоматики	Модуль 2 Основи діагностики та терапії психосоматичних розладів	Модуль 3 Психотерапія захворювань органів дихання та серцево-судинної системи	Модуль 4 Психотерапія при розладах харчової поведінки захворюваннях травного тракту	Модуль 5 Психотерапія при захворюваннях ендокринної системи				
	22 балів	17 балів	17 балів	17 балів	17 балів				
Кількість балів за модуль	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Теми лекції	Психосоматика в нормі і патології.								
	Особливості психосоматичних розладів. Напрямки та методи їх діагностики та психотерапії								
	Терапія психосоматичних захворювань серцево-судинної системи								
	Особливості терапії розладів харчової поведінки								
	Особливості терапії захворювань								



	Лекції		Та головного болю		ендокринної системи		
	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	
Теми семінарських занять	Психосом атика в нормі і патології. (10 + 1 бал)	Особливості психосоматичних розладів. Напрямки та методи психотерапії (10 + 1 бал)	Терапія психосоматичних захворювань серцево-судинної системи та головного болю. (10+1 бал)	Особливості терапії розладів харчової поведінки (10+1 бал)	Особливості терапії захворювань ендокринної системи, шкіри та гінекологічних захворювань. (20+2 бали)	1 бал	
Самостійна робота	10 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	
Усього балів	43	77	66	60			
Підсумк овий контроль	Загальна сума балів за семестр – 246. Розрахунок: 246:100=2,46. К=2,46						

## 8. Рекомендовані джерела

### Основна (базова)

1. Bartelmeß, T., Jasiok, S., Kühnel, E. & Yildiz, Ju. (2022). A scoping review of the social dimensions in food insecurity and poverty assessments. *Frontiers in Public Health, Sec. Public Health and Nutrition*, Vol. 10.
2. Krupelnyska, L. Morozova-Larina, O. & Keller, V. (2022). Modified version of the Scale of Post-Traumatic Symptoms. *Kyiv*.
3. Васківська С.В. П'ять вимірів психологічного консультування. К.: Ніка-Центр, 2019. 400 с.
4. Волошко Н. Психосоматичні хвороби як результат впливу негативних психологічних факторів. *Проблеми сучасної психології: Збірник наукових праць 2019*, Вип. 30. <https://doi.org/10.32626/2227-6246.2015-30.%p>
5. Довідник діагностичних критеріїв DSM-5 від Американської психіатричної асоціації / пер. з англ. О. Лисак, М. Прокопович ; наук. ред. В. Горбунової, Л. Засекіної, О. Плевачук. Львів : Галицька видавнича спілка, 2023. 536 с
6. Мозгова Г. Психосоматика: нейрофізіологічні характеристики. *Вісн. Ін-ту розвитку дитини. Серія: Філософія, педагогіка, психологія : зб. наук. пр. Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Ін-т розвитку дитини. Київ, 2015. Вип. 37. С. 123-130.* [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vird\\_2015\\_37\\_22](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vird_2015_37_22)

### Додаткова:

1. Булах І.А. Ресурсні компоненти особистості на різних етапах формування внутрішньої картини хвороби. *Габітус*, 2023. Вип. 47.
2. Забор В., Фільц О. Характеристика екзистенційного наповнення у пацієнтів з коморбідними тривожно-астенічними розладами. *Лікарський збірник. Медичні науки Львів*, 2015. Т. 41. С. 92-99.
2. Перетяцько Л.Г., Тесленко М.М. Психосоматичні розлади: сучасний стан проблеми. *Психологія і особистість. К.*, 2017. № 2 (12). С. 137-147. <https://oaji.net/articles/2017/1815-1505924022.pdf>
3. Прокопчук І. Неадекватне ставлення до хвороби як чинник, що спричиняє порушення соціалізації особистості у хворих на псоріаз. *Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка / відп. ред. Л. Ф. Бурлачук. Київ*, 2014. Вип. 1. С. 62-65.
4. Шмаргун В.М. Проблема психосоматичного в сучасній психології. *Педагогічний процес: теорія і практика зб. наук. пр. Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка, Благод. фонд ім. Антона Макаренка. Київ*, 2016. Вип. 1. С. 35-41.